

OPKLARINGEN

H

NIEUWSBRIEF VAN HET

HOGEDRUKGEBIED

hoge druk gebied

BOEK EIGEN WERK

INHOUD

Correspondentieclub.club algemeen	2
Overhandigen The Bridge	3
Correspondentieclub Carla Scheepe-Belksma	4
Correspondentieclub nieuwe kaarten Michiel Brink	6
Robert Tau en Alexander van Elswijk, gedichten	8
Maak kennis met Carmen José	10
Bericht van filiaal Texel	12
De Rotterdamse School, gedichten	14
Schoolschrift: Nieuw Project	16
Jacques Prévert, gedicht	18
Van en voor het Bestuur	19
Colofon	20

STAND VAN ZAKEN

Tot nu toe

- Tot nu toe zijn er in vier maanden tijd zes projecten uitgevoerd:
- Huis aan huis verspreiding van kaarten in de Wielewaal
- Verpleeghuis Dorpsveld
- Jongerenopvang Maaszicht
- Vereniging Maritiem Gezinsverband
- Zeemanshuis The Bridge
- Presentatie in de kas (Growing Space)

Er zijn inmiddels zo'n 600 kaarten gemaakt door Antoinet, Carla, Mariëtte, Lucienne, Sjoert, John, Levenez, Carmen, Daphne, Rosalie, Jan en Michiel.

En de productie gaat gewoon door, wat een hele prestatie is. Wat zou het leuk zijn om een tentoonstelling te organiseren van een massa kaarten (die dan ook te koop zijn). Wie hierover ideeën heeft.....

Feedback van onze doelgroepen is cruciaal; we moeten terugbellen en om foto's vragen voor onze documentatie en voor de verantwoording naar onze subsidiegevers.

Voortzetting

Natuurlijk gaan we verder met dit project. Als de scholen weer beginnen kunnen we direct aan de slag met de Wilhelminaschool. Die heeft de Correspondentieclub al helemaal geadopteerd. De uitwisseling met Jobscore wordt weer opgepakt; dit heb ik inmiddels ook met Jobscore afgesproken. De mensen daar hebben er ook veel plezier in. Dan is er

al contact gelegd met Vluchtelingenwerk: binnen een week of twee vanaf nu (10 augustus), worden er weer 100 kaarten afgeleverd. Het innen van retourkaarten is een wezenlijk onderdeel van het project en daar moeten we extra achteraan zitten. Binnenkort zal ik gaan overleggen met het CVD om een contact te leggen met Daklozenopvang Van Speijk. Deze projecten kunnen we gewoon voortzetten.

Vervolg

Een nieuwe ontwikkeling is het koppelen van scholen door (handgeschreven) brieven en zelfgetekende kaarten. Uit die koppelingen komen vast weer nieuwe projecten voort. De kern blijft: iets ontvangen en dat beantwoorden door iets voor een ander te maken.

Simpel gezegd: iets voor elkaar over hebben is veel leuker dan je eigen ik in de watjes leggen.

Financiën

Het is goed daarbij te weten dat er nog twee grote subsidieaanvragen de deur uit zijn gegaan en op dit moment in behandeling zijn. Ook bij het Kansfonds is een betalingsverzoek ingediend. Er komt dus voldoende geld binnen om de productie in stand te houden en iedereen weer te betalen. Zodra er in het kader van De Correspondentieclub weer workshops worden gehouden worden deze betaald volgens ons tarief van € 70,- per uur ex materiaalkosten. De hoogte van de vergoedingen voor materiaalkosten wordt vastgesteld door het bestuur.

THE BRIDGE

Zeemanshuis in Oostvoorne

Na enig speurwerk vonden we The Bridge, een zeemanshuis in oostvoorns. Oostvoorne; gaan de zeelui daar lekker naar het strand? Nee, de reden is ietwat prozaïscher: het ligt vlakbij de Maasvlakte en de Europoort.

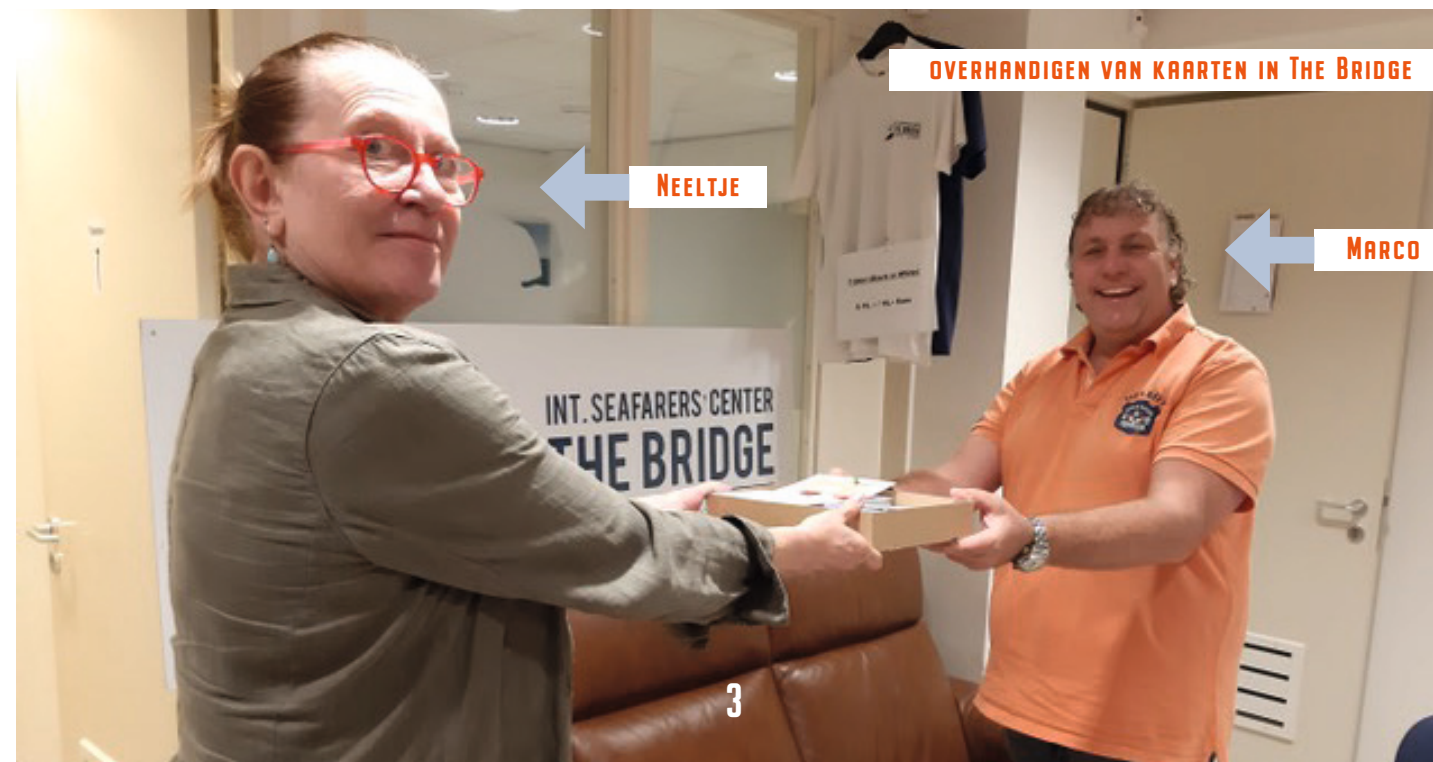
Ik ging eens op visite en maakte kennis met Marco die The Bridge op koers houdt. Hij wordt daarbij ondersteund door een heel grote groep vrijwilligers.

De zeelieden worden met busjes opgehaald en kunnen gezellig zitten in de huiskamer, boodschappen doen in Oostvoorne, eens een wandelingetje maken en al die dingen die aan boord onmogelijk zijn. Van Marco hoorde ik dat door de Coronacrisis sommigen al maanden

hun familie en geliefden moeten missen. Een groot deel van de bemanningen bestaat uit Filipijnse zeelui. Onze Rosalie heeft allerlei teksten geschreven in het Filipijns. Deze worden door de vrijwilligers op onze kaarten overgeschreven.

Onze voorzitter, Neeltje Andeweg en ik togen een paar weken later naar oostvoorns om daar een doos met 100 kaarten, bijbehorende enveloppen, briefjes in het Filipijns, Nederlands en Engels in een oplaag van ieder 100 plus een lading retourkaarten.

Binnenkort verwachten we foto's van de overhandiging aan de zeelui en hopelijk retourkaarten.

NIEUWE KAARTEN

#HANDDRUK

De Techniek:

Linoleumdruk is een hoogdruktechniek. Uit een stuk linoleum snij je de delen weg waar je geen inkt wilt hebben. De delen die blijven zitten rol je in met inkt, waarna je hem als stempel afdrukt op papier of textiel. Hierbij moet je de nodige druk uitoefenen. Deze druk bereik je in een speciale pers, maar je kunt ook druk uitoefenen met een Japanse baren of de bolle kant van een opscheplepel.

De delen die je laat zitten vormen samen met de weggesnede delen het totale beeld. De witruimtes zijn hierbij net zo belangrijk als (en soms zelfs belangrijker dan) de gedrukte delen. Je kunt het vergelijken met een gedicht op papier. Niet alleen de woorden zijn belangrijk, ook hoe het gedicht over de bladspiegel is verdeeld. De uitlijning (links, gecentreerd, rechts, versprongen), de regellengte en de eventuele tussenruimten (de witregels) hebben een functie. De dichter maakt daar een bewuste keuze in.

Het verhaal:

Sinds het coronavirus zijn intrede heeft gedaan mogen we elkaar de handen niet meer schudden. Wat het effect is van dat korte fysieke contact is voor iedereen verschillend. Je kent vast de slappe en stevige handen, de koude of klamme handen en de handen waarvan je alleen contact met vingers krijgt. Misschien ben je gewend om er drie zonen bij te geven, een schouderklopje, misschien leg je het liefst je andere hand er omheen of maak je een serie met een boks en een vuist op je

hart. De relatie met de handenschudder heeft ook invloed heeft op de ervaring. Is het een vriend, een familielid, een zakenrelatie, een kind of juist een oudere persoon? We hebben allemaal associaties bij het handen schudden. Ik mis het fysieke contact met vrienden, vriendinnen en familie. En ik ben niet de enige.

Het beeld:

Op deze kaarten heb ik een linoleumsnede gebruikt van mijn handen. Het hele beeld heb ik verdeeld over meerdere kaarten. Mijn handen, op ware grootte, vormen beide een labyrint. Met je wijsvingers kan je van buiten naar binnen 'lopen'. Vanaf mijn pols via mijn handpalm en mijn pink naar mijn duim en spiraalsgewijs naar het centrum van mijn handpalm. En terug naar buiten. De ruwe inkt leidt je daarbij de weg.

Met deze kaarten geef ik je een persoonlijke handdruk. Je kunt hiermee contact maken met mij en met jezelf.

Carla Scheepe-Belksma
zomer 2020

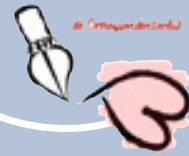

DE TECHNIEK

CARLA

NIEUWE KAARTEN

MICHEL BRINK

Beeldhonger

Ik ben een beeldenvreter
Ik vreet standbeelden per meter
In Rotterdam, rijk of armer
Vreet ik standbeelden van brons of marmer
Hoe mooi of lelijk wordt mijn zienersoog gestreeld
Ik vreet maar door en ben nooit verveeld
Behalve dan bij dat beeld van Zadkine
daar ging mijn aandacht verslappen
Veel te groot afgemeten en nauwelijks te behappen
Mijn kunstmatige spijsvertering werkt
veel te traag
Want historische beelden in Rotterdam
liggen zwaar op de maag

Robert Tau

Stadshectiek

Het ritme van de tegels
slechts onderbroken door
afzettingen, kegels

Stoepbanden halen de scherpte
van je randen
Je ogen, de verlichting
beginnen al te branden

Een sterke polsslag door verkeersaderen
waarin zakenmannen telefonisch vergaderen

Egoïstisch is de stad
met haar inwoners rennend in het rad
met her en der een huis beklad

Met vaste hand dirigeert zij de ouverture
van verre en naaste burens

Alexander van Elswijk

Maak kennis met Carmen José

Het was weer een hele warme dag toen ik met Carmen in gesprek ging om een stukje over haar te schrijven voor de nieuwsbrief van de stichting Hoge Druk Gebied. De stichting heeft geen mensen in dienst veel medewerkers doen dat op vrijwillige basis en soms worden zij betaald voor hun inspanningen. Maar dat geld is er vaak niet. Binnen dat kader mag de stichting zich gelukkig prijzen, dat veel kunstenaars bereid zijn om op die basis hun diensten aan te bieden. Carmen is één van de kunstenaars, hier stel ik haar aan u, beste lezer, voor.

Carmen is in 1991 geboren in Spanje. In Madrid heeft zij een tweetal jaren 'fine arts' gestudeerd. Deze opleiding was gestoeld op een nogal traditionele wijze van lesgeven. Uiteindelijk heeft zij in Kassel (Duitsland) een opleiding gevonden die meer aansloot bij haar wensen. Bij die opleiding gaat men er van uit dat de kunstenaars die de opleiding volgen, zelf vragen en wensen hebben voor hun leertraject en ontwikkeling als kunstenaar. Die school leverde daar ook de faciliteiten voor, zo kregen de studenten, in kleine groepjes, de beschikking over een studio. Wekelijks kwamen zij met de hele groep bij elkaar om over hun ervaringen te praten. Met de school werd ook naar buiten gegaan, naar een boekfestival bijvoorbeeld in Frankrijk. In Kassel werd voortgebouwd op de geest van Bauhaus. Carmen is een aantal maanden in India geweest om met de geestelijke erfgenamen van de veelzijdige kunstenaar Tagore samen te werken. Rabindranath Tagore was een Bengaalse dichter, schilder, schrijver en componist, hij leefde van 1861 tot 1941. In 1913 ontving hij de Nobelprijs voor literatuur. In sommige opzichten zijn er overeenkomsten tussen zijn werk en dat van Bauhaus. Voor ons van het Hoge Druk Gebied is heel interessant dat Carmen tijdens haar studie samen met Kathi Seemann in Kassel 'Papiercafé' heeft opgericht, een samenwerkingsplaats voor zelfpublicatie en café. Na haar studie verhuisde Carmen naar Rotterdam om zich te concentreren op kunsteducatieonderzoek dat verband hield met haar praktijk als visuele communicator in ruimtes zoals BAD Foundation. Dankzij de O&O onderzoeksbeurs van het CBK kon Carmen een maand doorbren-

gen in Shantiniketan en Kolkata (India) waar ze werd uitgenodigd als donateur voor een afleren bijeenkomst in Visva-Bharati. Deze speciale plaats is een openbare centrale onderzoeksuniversiteit opgericht door Tagore. In sommige opzichten zijn er overeenkomsten tussen de visie van deze school en die van Bauhaus-principes om kunst en leven samen te brengen.

Uitgebreide kennis en interesses

Carmen is van vele markten thuis maar de meeste hebben te maken met boeken, illustraties, educatie en activisme. Door haar werk als illustrator komt zij in aanraking met onderwerpen die haar op een spoor zetten voor haar eigen ontwikkeling. Zij sprak heel enthousiast over drie boeken waarvoor zij de illustraties aan het maken is. Eén van de boeken is een onderdeel van haar onderzoek naar het tekenen met je lichaam, ja tekenen is meer dan dat je het alleen met de handen zou doen. Het gehele lichaam speelt daar een rol in. Veel tekenaars kennen het wel dat je in een verkrampde houding kan komen als je langdurig aan een tekening hebt gewerkt. En aan de andere kant dat je lichaam mee kan helpen om een goede tekening te maken. De lijnen van een beweging die voortgezet worden in de tekening. Een ander boek waarvoor zij met de illustraties bezig is gaat over de stem, de stem in vele aspecten als onderdeel van het lichaam en als zelfstandige entiteit. Educatie is het andere grote onderdeel van haar werkzame bestaan. Carmen werkt met groepen van uiteenlopende leeftijden van kleine kinderen, tieners tot volwassenen. In haar studio aan de Slinge heeft zij samen met haar collectief Future Field creatieve pakketten voor kinderen gemaakt zodat zij ook thuis creatief aan de slag konden toen de scholen en clubs dicht moesten.

Hoe zijn wij in contact gekomen met Carmen?

Michiel Brink en de schrijver dezes hebben beiden hun atelier in tuindorp de Wielewaal die nu een herstructurering meemaakt. In de Wielewaal is op initiatief van Carmen José en Kamiel Verschuren

(NAC) met steun van CBK (Centrum voor Beeldende Kunst), NAC (Nieuwe Ateliers Charlois) en Charlois Speciaal, een transparant huisje gerealiseerd, een soort plantenkasje waaromheen allerlei kunstzinnige activiteiten opgezet worden. In het kader daarvan heeft Michiel Carmen leren kennen die toen met haar partner Bobby Sayers (performance-kunstenaar) aanwezig was bij het initiatief van NAC en CBK. Als onderdeel daarvan nam Carmen contact op met Michiel voor een show en workshops voor kinderen in de kas met de 'de Correspondentie club' en hij leerde ook haar partner Bobby Sayers kennen bij de gesprekken over toekomstige samenwerkingen. De 'correspondentieclub' is een activiteit van het HDG (Hoge Druk Gebied) waarin ansichtkaarten gemaakt worden om mensen meer met elkaar in contact te brengen.

Was getekend 13 augustus 2020, John Giskes

Meer informatie over Carmen kunt u vinden op haar website: www.carmenjose.com

Bericht van filiaal Texel

De Koog, Texel, 15-09-2020

We zijn weliswaar ver verwijderd van Rotterdam maar dankzij Whatsapp, Messenger, e-mails, nieuwsbrieven en telefoontjes worden we goed op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen van 'Het Hoge Drukgebied'. Hier op het waddeneiland Texel gebeurt vanzelfsprekend ook van alles. Zo hebben Rosalie en Jan een bijdrage geleverd aan de 'Correspondentieclub'; Rosalie heeft een groot aantal kaarten gemaakt en Jan heeft foto's aangeleverd, die bij het maken van de kaarten gebruikt kunnen worden.

Momenteel werkt Rosalie aan een nieuwe set kaarten voor de correspondentieclub. Deze kaarten worden binnenkort opgestuurd.

Het zijn niet alleen mooie en plezierige dingen die we op het eiland meemaken. Onlangs is na een tragisch ongeluk onze Texelse kennis, de kunstschilder Gerd Jan Roos, op de leeftijd van 61 jaar overleden. Hij maakte o.a. heel veel schilderijen van het Texelse landschap. Bij ons thuis hangen er twee van hem aan de muur.

Wij zullen hem missen. Degenen die werk van Gerd Jan Roos willen zien kunnen zijn website bezoeken, www.gerdjanroos.com/schilderijen.

Privé zijn we ook actief.

Overdag was het de laatste tijd op Texel veel te warm om iets te doen, maar 's-avonds, als het een beetje afgekoeld was, gingen we nog weleens even op pad. Rosalie nam dan de trolley met haar spullen mee en als we een mooie plaats gevonden hadden gingen we aan het werk. Rosalie experimenteerde met in de natuur gevonden voorwerpen en Jan fotografeerde de bezigheden van Rosalie.

Binnenkort zal de toeristendrukte wat afnemen en hopelijk zakt de temperatuur weer naar aangename waarden zodat we meer energie over zullen houden voor onze activiteiten.

We houden jullie op de hoogte.

Groetjes, Rosalie en Jan

Dichters huizen hogerop

(naar Elke Erb)

Rotterdamse dichters ze
huizen in skylines.

Moeten alleen,
in hun betonnen torens, steen
stevig als eeuwen, van haven
lucht,

van 't adem
benemende uitzicht
op hoger, nog hoger

leven.

UIT DE BUNDEL ROTTERDAMSE SCHOOL, JACQUES SCHMITZ, BERLIJN 2020

E. doet z'n vriend M. de groeten

(voor Volker Braun)

Bekijkt dichtbij het puin, alweer,
dat uit de hemel daalde
op ons neer

Klopt vlokkig stof
van jas, uit haren, wenk-
brauwen gefronst toch
van verbazing

Schouderklopjes:

Hoezo bevlekt? Zonet gevallen

*is de ziel reiner dan
de schoonste
sneeuw*

Na de implosie, lava
aangeharkt, Dresdens gestolde
droom. Rotje knort in delta nog,
en in dal: de
argelozen

Und lächelte gelassen...

VOLLER HOFFNUNG

het duister in, een zot
destijds, toen de hoop
nog wat voorstelde

NIEUW PROJECT

Voorstel

SCHOOLSCHRIFT

De Correspondentieclub gaat scholen met elkaar verbinden. Waarom eigenlijk? In de eerste plaats is het goed kennis te maken met andere scholen, andere culturen, andere omstandigheden. Die informatie kun je uitwisselen en wellicht leidt dit tot projecten. De kinderen ontvangen via hun school een brief van de Correspondentieclub meet ongeveer de volgende strekking:

Dag kinderen, zullen we samen gaan dromen van een wereld waarin het fijn leven is voor allemaal? Moeten we dan conferenties houden of moeilijke stukken schrijven? Nee hoor jullie kunnen spelenderwijs plannen maken voor een heerlijke en gezonde wereld, en je weet het: een spel is extra leuk met anderen. Het enige wat we nodig hebben om te beginnen is papier, een pen en een potlood.

- Begin eerst met een brief te schrijven (ja, met de hand, dan kan iedereen al aan het handschrift zien dat het jouw brief is - wel leesbaar houden hè) , en ga tekeningetjes te maken om je verhaal te verduidelijken.
- Je juf of meester stuurt jullie plannen naar de Correspondentieclub en die zorgt ervoor dat je brief terecht komt bij kinderen die je helemaal niet kent; horen die ook eens wat nieuws! Wèl staat er een regeltje bij waarin gevraagd wordt die brief te beantwoorden. En zo zal op een dag de postbode komen met een brief voor jou van een kind dat misschien wel een paar duizend kilometer verderop woont. Je kent hem of haar niet maar dat dat meisje of die jongen heeft zich enorm ingespannen om speciaal voor jou iets te schrijven en te tekenen.
- Maar wat schrijf je dan in zo'n brief? Nou, dat is helemaal niet zo ingewikkeld. Begin eerst maar eens kennis te maken dus vertel wie je bent, hoe je heet, iets over de school iets over thuis , over de omgeving. Dat soort onderwerpen kun je zelf ook bedenken en er vast wel iets leuks over opschrijven.

- Je hebt dan ook direct vragen die je kunt stellen want het gaat om samen-werken dus is het wel handig als je ook belangstelling voor een ander hebt.
- Tja, en dan komen we naar de grote vraag: in wat voor wereld zou jij graag willen leven als je volwassen bent. Barst maar los en als je slim bent begin je over een onderwerp waar je al wat vanaf weet of waarvoor je speciale belangstelling hebt; ik noem maar wat: de natuur, hoe blijf ik gezond, hoe zou je willen wonen. Ik weet zeker dat jullie veel meer onderwerpen kennen dan ik dus laat dat maar zien. Maak nog een paar mooie tekeningen voor je aanstaande vriend(in); die zal daar blij mee zijn.
- En dan maar afwachten tot er antwoord komt. Misschien krijgen jullie al gauw een idee om uit te werken . Je gaat dit natuurlijk allemaal in de klas vertellen en zo zou het kunnen gebeuren dat meer kinderen aan een project willen werken. Een project waaraan op verschillende plekken op de wereld aan gewerkt wordt; dat is nog eens wat!
- Heb je al een pen? Waar is je papier? Dan kun je nu beginnen aan jouw brief!

De bijdragen worden verzameld voor een reizende tentoonstelling. Uiteraard worden er ook boekjes (ook zelf natuurlijk) geproduceerd. Het is niet eens te voorspellen waartoe dit allemaal zal leiden maar er wordt wel wat in beweging gezet. Belangstelling voor elkaars leven en omstandigheden leiden tot meer begrip en respect en dat is ook de droom van vele grote mensen.
hogeDRUKgebied

hogeDRUKgebied
Michiel Brink

WE GAAN DE WERELD LEUKER MAKEN

SCHOOLPOSTER: MAARTEN SCHMITZ

Schrijf of teken een brief voor iemand die je niet kent. Wij 'De Correspondentieclub' sturen alle brieven naar kinderen over de hele wereld. Dus bijvoorbeeld naar: Turkije, Amerika, Engeland, Marokko, Aruba, België, Curaçao enz. enz. Wij vragen de kinderen die jouw brief krijgen of ze dan ook een brief naar jou schrijven. Leuk hè. Dan kan je elkaar vertellen wat jullie allemaal eten of vragen hoe het daar op school gaat. Of de meester of juf erg streng zijn of juist erg lief.

Doe jij ook mee?

Bladzijde schrift

Twee en twee vier
vier en vier acht
acht en acht zestien ...
Herhalen! zegt de meester
Twee en twee vier
vier en vier acht
acht en acht zestien ...
Maar daar buiten vliegt de liervogel
voorbij
het kind ziet hem
het kind hoort hem
het kind roept hem
red mij
speel met mij
vogel!
En kijk de vogel strijkt neer
en speelt met het kind
twee en twee vier ...
Herhalen! zegt de meester
het kind speelt
en de vogel doet mee ...
vier en vier acht
acht en acht zestien
en zestien en zestien hoeveel is dat?
Zestien en zestien is niets
en vooral nooit
twee en dertig
en wèg zijn zij.
Het kind heeft de vogel
in zijn kastje verborgen
en alle kinderen
horen zijn liedje
en alle kinderen
horen die muziek
en acht en acht

en vier en vier en twee en twee
gaan er ook vandoor
één en één is één noch twee
en één en één gaan hen achterna.
En de liervogel speelt
het kind zingt
de meester schreeuwt:
speel jij nog lang zo voor hansworst!
Maar alle kinderen
luisteren naar de muziek
en de muren van de klas
brokkelen langzaam af.
En de ruiten worden weer zand
de inkt wordt weer water
de banken worden weer bomen
het krijt wordt weer rotskust
de penhouder weer vogel.

vertaling van W. Hussem

Het prachtige schoolgedicht gaat over een allesbehalve brave hendrik, een kind dat liever dagdroomt dan sommen leert, een kind dat de meester welhaast tot wanhoop brengt met z'n gezang en z'n gedroom over vogels en muziek. Het gedicht is van de Franse dichter Jacques Prévert (1900-1977), het heet Page d'écriture, werd geschreven in 1946 (!), en verscheen te Parijs in de bundel Paroles (1949). W. Hussem vertaalde het als Bladzijde schrift.

Carla Scheepe-Beiksmā

VAN EN VOOR HET BESTUUR

Donderdag 3 september is er bestuursvergadering. Neeltje Andeweg treedt dan af als interim voorzitter. **Bedankt Neeltje** dat je deze taak tijdelijk op je hebt genomen en we hopen dat je het hogeDRUKgebied blijft volgen en adviseren.

Er is een kandidaat voor het voorzitterschap: Hans Walgenbach. Moet ik iemand nog uitleggen wie dat is? In het volgende nummer nemen we een interview met Hans op zodat je hem nog beter kunt leren kennen.

Er zijn een aantal zaken die zeker besproken zullen worden:

- Expo Bieb; dit zal ook plaats gaan vinden in de bibliotheek in het gloednieuwe Kunstencentrum Zuidplein. Na toetsing en correcties door het bestuur krijg iedereen het projectplan. Je kunt dan natuurlijk nog suggesties of correcties aanleveren voor het definitieve plan. Lucienne en Michiel leiden het project.
- Schoolschrift, een nieuwe tak aan de correspondentieboom; lees hierover op pagina 10. Verdere informatie over de Correspondentieclub vind je aan het begin van Opklaringen. Een heel fijne Opklaring is een verleende subsidie van Dienst Kunst en Cultuur. ik weet nog niet precies wat het bedrag is geworden maar het is toegekend! Dus kunnen we nieuwe initiatieven ontplooiën voor de corr. club. Fijn dat iedereen nog steeds kaarten aanlevert. We zullen tijdens de bestuursvergadering bestaande ideeën toetsen. Heb je zelf nog een idee? Mail het dan snel in een paar regeltjes.
- De scholen. Deze zijn bij het verschijnen van dit nummer al van start. Op de Wilhelminaschool wordt gewerkt aan het project 'Verkeer'. Een projectplan wordt binnenkort gepresenteerd aan alle hogedrukkers. Voorlopig wordt het project geleid door Mariëtte en Michiel, maar wie mee wil denken is welkom. Wellicht een idee voor een brainstormsessie; want 'verkeer' willen we in de breedte uitbreiden zodat het een project wordt dat niet aan één school gebonden is. De brainstormsessies zijn een initiatief van Mariëtte. Op een prettige plaats gaan we dan een paar uur brainstormen over een of twee

projecten, met meenemen van tekenmateriaal zodat we eventueel schetsjes kunnen maken. Het moeten creatieve maar ook gezellige bijeenkomsten worden en gericht op resultaat. We kunnen Zora vragen over mogelijkheden voor samenwerking met andere scholen als daar behoefte aan is.

- Uitgeverij hogeDRUKgebied. Er stond op het raam van onze eerste vestiging: 'Grafisch werkcentrum'. Nu is door het overlijden van Carl het zicht op een grafisch atelier Schiedam verdwenen. Wel kunnen we contact leggen met Atelier Minnigh. Carla is daar al sleutelhoudster en een aantal spullen zijn daar al naartoe verhuisd. Op welke basis zo'n samenwerking plaats zal vinden is in eerste instantie een vraag aan het bestuur.
- Maar is het moeilijk om een boek te maken en uit te geven? Welnee, printen is tegenwoordig betaalbaar en je kunt combinaties maken van geprinte tekst en originele grafiek; de pers staat vanaf 1 oktober klaar. Ook met litho op papier of polyester zijn mooie resultaten te behalen. We vragen het bestuur om in dezen een lijn uit te zetten en voorwaarden te scheppen.

Vorige week had ik een zeer succesvolle tentoonstelling in Bochum, Duitsland. Deze vond plaats bij 'Edition Wort und Bild' van mijn goede vriend Oskar Goelzenleuchter. Ik stond weer eens versteld over het enorme aantal zelfgemaakte boeken en mappen met grafiek. Hij heeft zijn netwerk goed opgebouwd en dus heel wat geïnteresseerden. Laten we samen een manier bedenken om een soortgelijk atelier op te zetten.

Tenslotte: heb je vragen? Stel die aan Michiel; die geeft antwoord of verwijst je door. Maar blijf komen met ideeën en suggesties!

COLOFON

Redactie Michiel Brink
Vormgeving Maarten Schmitz
Druk iDrukkers
Fotografie Carla Scheepe Belksma,
Jan Kunst,
Maarten Schmitz,
Michiel Brink
en anderen

**hoge
druk
gebied**

Postadres:
Charloisse Hoofd 89b
3087CA Rotterdam

**hoge
druk
gebied**

/ZWART/

NIDAD FUNC

DE STAAT /

W / FUNCTIE

POSTER 84x59
MAARTEN SCHMITZ

hoge
druk
gebied